

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**AntiLutherus Judoci Clichtouei Neoportuensis. Doctoris
Theologi, Academiae Parrhisie[n]sis**

Clicthove, Josse

[Köln], 1525

VD16 C 4189

Qvam absurda sit Lutherana s[e]n[tent]ia, de toto ordine eccl[es]iastico,
de distinctione sacerdotij, & de sacrificio missæ. Ca. I.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36183

ANTILVTHE-

RI LIBER SECVNDVS: DISTIN-

ctionem ordinem ecclesiasticorum, sacerdotumque
à laicorum turba discretum astringens, & quod in
missa consecrat eucharistiæ sanctæ sacra-
mentum: esse uerum sacrificium.

Quam absurda sit Lutherana sententia de to-
to ordine ecclesiastico, de distinctione sacerdo-
tij, & de sacrificio missæ. Caput I.

VIALICVIREIPUBLICAE

probæ institutæ: extremam inferre molunt
perniciem: primum rectas illius (quibus nititur
leges euertere conantur. Deinde pulchrum
eiusdem ordinis quo decenter disponitur con-
fundere: magistratus equare plebi, & ima sum-
mis commiscere laborant. Postremum uero:

quæ præcipua sunt illius munia, supremaque officia penitus sustolle-
re nituntur. ut nihil illi sit reliquum nisi in ordinata quædam rebus indige-
statum congeries & horrida confusio. Hæc autem omnia factitasse depre-
henditur Lutherus turbida sua factione: quæ nostra tempestate in
sanctam suscitauit ecclesiam. Nempe ut funditus subruat ecclesiasti-
cam rempublicam: primum leges illius & sanctiones omnes abiecit,
asserens non posse constitutiones ulla constringere populum Chri-
stianum: nisi aperte in euangelico codice contineantur expressæ, quæ ad-
modum in præcedente libro abunde dictum est. Deinceps pulcherrimum
ecclesiasticum statum ordinem omnino subuertit: nullam in eo admittens gra-
dum distinctionem, neque prælationis subiectionisque diuersitatem, cõcinna-
uarietate & congruentissima dispositione à Christo constitutam: & ab
apostolis, eorumque ad seclis uiris apostolicis decentissime ordinatam.
Quippe in eo libro cui titulum præfigit de abroganda missa priuata: or-
dinatissimum ecclesiæ catholicæ statum amaris subsannat scõmatibus
& cõuictis Lutherus, quod in eo constituat unum summum sacerdos: &
sub eo cardinales, archiepiscopi, episcopi, curati & sacerdotes minores:
quosque in suo gradu obgarriens ecclesiam hæc nostram idcirco esse similem

LIBER SECVNDVS

gentilitiæ constitutioni de sacerdotibus Iouis, Veneris et Saturni:
 eandemq; Christo & euangelio esse contrariã. Sed qualẽ esse ue-
 lit ecclesiam sanctam: ex uerbis eius prædicto libro insertis nunc au-
 diam⁹. Christianus populus (inqt) debet eẽ simplex, in q̄ prorip⁹ nulla
 » secta, nulla differentia personarũ, nullus laicus, nullus clericus, nul-
 » lus rufus, nullus unctus, nullus monachus esse debeat. Sed sine ullo
 » discrimine omnes uel coniugati uel cælibes, arbitrio quisq; suo: si-
 » cut modo in ciuilibus cõmunitatibus uidemus naturaliter. Et qui
 » hanc simplicitatem sciderunt: authore satana (inqt) id fecerunt.
 Hęc ille. Ecce pulchram Lutheri ecclesiã: immo ut uerius dicam,
 II. synagogã satanæ & Babylonicã cõfusionẽ. ¶ Insup potiorẽ & di-
 gniorẽ sacrosanctę ecclesię administrationẽ, utpote sacerdotij fun-
 ctionẽ prostituit atq; contaminat: cũ eam Christianis omnib⁹ esse
 cõmunẽ astruit & omnes sancto regenerationis lauacro ablutos, si-
 ne sexus ac ætatis discrimine, esse sacerdotes. Quod ex uerbis eius,
 prædicto libro contumeliarũ & errorũ refertissimo, inscriptis: li-
 » q̄do constat. Nos omnes (inqt) eodẽ, quo Christus, sacerdotio su-
 » mus sacerdotes: qui Christiani, id est filij Christi, summi sacerdo-
 » tis sumus. Neq; ex ullo scripturæ sanctę testimonio id habet: q̄ sa-
 » cerdotes rasi & uncti aliqui in nouo testamento dicantur, distincti
 » à laicis. Et paulo post, Stat irrefragabilis sententia: sacerdotes uisi-
 » biles & à laicis diuersos, in nouo testamento nullos esse. Qui autẽ
 » sunt: sine testimonio scripturarũ & sine uocatione dei sunt. Hoc au-
 » tem quid est aliud: q̄ ex diabolo esse? Hęc Lutherus. ¶ Præterea
 III. augustissimũ ipsius sacerdotis munus ac officium, celebrationẽ uide-
 licet missæ, conculcat & destruit idẽ capitalis hostis ecclesię: cum
 missam omnẽ priuatã censet abrogandã, & missam ipsam etiã so-
 lennẽ negat esse sacrificiũ. multis contendens rationibus (quæ po-
 stea suo dissoluent loco) sanctissimũ eucharistię sacramentũ, qd in
 missa consecrat & offert deo: nequaquã dici debere nec esse sacrifi-
 ciũ. Vtrũq; horũ: ex ipsius uerbis, eo in libro dictis (quẽ in hoc secũ-
 do nostro uolumine potissimũ suscepim⁹ im probandũ: & ex quo,
 quæcunq; per totũ hunc librũ Luthero ascribunt, deprõpta sunt)
 » ita elucescit. Singulis inquit dominicis diebus & ñs solis, unica tm̄
 » eucharistia cõsecretur: sicut modo fit in die paschæ. & illuc cõueni-
 » ant esuriẽtes & sitientes, id est piæ & afflictę cõsciẽtię: quæ à pec-
 catis

cati optant sanari. ibiq; habito sermone & oratione publica susci-
 piant omnes cõmunionẽ. Hoc solo modo fiat publica missa: ad imi-
 tationẽ primitiue ecclesiæ, ordinationis euangelicæ & apostolicæ.
 Ecce celebrãdæ missæ legẽ: quã nobis sua solius autoritate teme-
 rarius præscribit Lutherus. Et eodẽ in loco. Missæ (ait) quas sacri-
 ficia uocãt: summa sunt idololatria et impietas. immo missæ: usum,
 nomine sacrificioꝝ & sacerdotũ titulo tenere: est negare Christũ.
 Vbi aperte sentit: missam non esse sacrificiũ. ¶ Rursum sacratissi-
 mã missæ partẽ atq; præcipuã, ad cõsecrationẽ augustissimi sacra-
 menti eucharistiæ, oblationẽq; & sumptionẽ eiusdẽ, peculiariter
 accommodatã (quã uulgo sacru canonẽ dicunt) execrabilẽ impietate
 Lutherus aspernat & respuit, tanq; aduersantẽ euangelio: qd dicat
 ipse canon sanctã eucharistiã in missa cõsecratã eẽ sacrificiũ, quod
 euangelia (ut ait Lutherus) non sonant. Eundẽ quoq; sacru cano-
 nẽ, cõpositũ esse oblatrat ab aliquo uerboso & pã: spirituali: eo qd
 superfluis (inquit) uerbis eandẽ inculcat rẽ cum dicit. hæc dona,
 hæc munera, hæc sancta sacrificia illibata. & hostiã purã, hostiã san-
 ctã, hostiam immaculatam. Quinimmo ut apponat iniquitatẽ sup
 iniquitatem: sanctos qui ipso canone missæ sunt usi, missamq; pro
 sacrificio habuerunt: subinsinuat eo ipso peccasse, qd id præter scri-
 pturæ autoritatẽ factitarint, ut ait. Tutius est (inquit) hoc inter
 peccata sanctorũ numerare, quod sine autoritate scripturæ fece-
 runt: q̃ pro exemplo bono imitari. ¶ Deinde ut suæ impietatis ap-
 tiora relinquat argumenta: officiũ ecclesiasticũ in solennitate cele-
 bertima sanctissimi eucharistiæ sacramenti quotannis celebrari so-
 litũ, et ab ecclesia tota merito approbatũ longoq; obseruatum usu:
 impudenter irridet, cachinnisq; prosequitur, obiectans in eo figu-
 ras ueteris testamẽti inepte & incõgrue adaptari illi mysterio: af-
 fectatoq; studio eas eẽ pro authoris arbitrio frigide & ociose cõge-
 stas. ¶ Deinceps ritũ ac cõmionias celebrãdẽ missæ, a sc̃tis antiq; p-
 patrib; optime cõstitutis: fugillat & rephendit. atq; in primis illum
 ecclesiæ probatissimũ morẽ deridet improb;: quo cõstitutũ est uer-
 ba cõsecrationis debere eẽ secreta, cũ deberẽt (inquit) omnibus eẽ
 uulgata. Improbat & illud ecclesiasticũ decretũ: qd mutant es for-
 mã consecrationis peccãt mortaliter, cũ tamen euãgelistæ & Pau-
 lus (inquit) nullã certã & eandẽ formã descripserint. Illud itidem:
 qd non

III.

V.

VI.

q; non

LIBER SECVNDVS

- quod nō liceat nisi unctis digitis hostiā tāgere, & nō alia parte corporis. cum tamē (ait) illa iam cōsecrata: à pilla & calice alijsq; rebus inanimis tāgatur. ¶ Ad hæc & illud amarulēto subsannat cachinnosq; à ieiunis fieri debeat missæ celebratio. cum Christus post cenam instituerit id sacramentū (inquit) & apostoli cœnati idē sum-
- VII.** pserint: nullo peccati contracto reatu. ¶ Rursus & illū celebrandē miseritum dānat Lutherus & insectatur: quo sacerdos sacra faciens, dignissimum sacramentum eucharistiæ sumit post cōsecrationem. Christus (inquit) sibi ipsi tradidisse nō legitur sacramentū altaris: sed tantū suis discipulis. Ad cuius exemplum deberet sacerdos in missa nō sumere eucharistiā, sed alijs tradere: quemadmodū fit in laicorū communionē. In missa autem solus sumit sacerdos & nō distribuit alijs. Hæc Lutherus. Irridet & impudēter illā partiū hostiæ dissectæ distributionē: qua beatis una pars ei⁹ deputatur, quasi adhuc (ait) eis esset necessaria fides & pmissio Christi. ¶ Demū ut se infensissimū prodat ecclesiasticæ professiois hostē Luther⁹: ijs qui ministerio altaris sunt addicti, lectiōem horarum canonicarum quotidianā relaxat & sustollit, illā ut fastidiosam & infructuosam dānans. Melius esset (inquit) eis nō legere horas: quā frigide eas legere. cum sit horarum lectio: laboriosius & tamē simulat⁹ dei cultus. Nihil enim dici debet in ecclesia nisi certum sit, id esse uerbum dei. Nihil etiā fieri aut geri: nisi quod certū sit à deo præcipi, ut fiat ac geratur. Hæc ille. ¶ Postremū in profundū malorū prolapsus (quantum coniectare fas est) Lutherus: improbat celebrationes missarū, ex instituto ecclesiastico pro defunctorum subleuatione fieri solitas. Ludificatiōeq; dæmonū factas, immo confictas esse contendit apparitiōnes animarum corporib⁹ exutag: que expetiuerunt missarū suffragia sibi à uiuis impendi. Quicquid (inquit) refertur de apparētibus post mortem spiritibus: uanū est ac frivolum, dæmonisq; ludificatio, cum id nō habeatur ex scriptura. De beato autē Gregorio referente in dialogis de Pascasio & alijs mortuis qui apparuisse narrantur uiuentibus: respondet, in hoc Gregoriū errasse, tu uisq; esse, totū purgatoriū negare: quam Gregorio in hoc loco credere. quod hic sit periculū erroris: illic uero, nullum sit periculum. Et paulo post subiicit. Gregorius tum falli potuit: cum sine scriptura sibi loquitur & facit. Hæc Lutherus.
- ¶ Porro

¶ Porro sunt & alia per multa in p̄dicto Lutheri libello de abroganda missa inscripto, supra modū absurda, impia; necnō in sedē apostolicā cōtumeliosa, deoq; & sanctis iniuria. Quæ ex industria nūc p̄mittunt, quod nostrū fuerit institutū ea potissimū hic afferre cōfutanda: quæ cōtra ecclesiasticā integritatē, sacerdotij dignitatē, sacrificijq; nouæ legis ueritatem, illic inserta leguntur. Ea uero p̄sertim sunt: quæ his decē placitis Lutheranis iam annotatis, & deinceps in progressu suo ordine cōfutandis, cōprehēdunt. Ex quibus cū luce clarius constet; ipsum Lutherum, sacrosq; esse profanatorem & impium ecclesiæ pro uiribus euerforē: in animo nobis est pro incolumitate reipublicæ ecclesiasticæ (quam ille toto molimine destruere annititur) collatis signis in hoc secūdo libro dimicare, & contra hæc decem errorū capita, tanquā agmina militaria aduersæ partis in acie p̄ducta; manū cōserere. q̄d cōmode p̄stare nō potuissemus: nisi hostē ipsum, p̄didissemus & deduxissem⁹ in apertum, cum quo sit nobis conflictandum. Proinde cogimur & hic: Lutheri dicta in medium afferre. Sit itaq; nostri instituti deo adiutore id exordium.

¶ Ecclesiam Christi, diuersos gradus atq; ordines sortiri: quibus decenter & cōcinne distinguitur. **Cap. II.**

Rimo quidem loco, contra equalitatē illā omnimodam partium ecclesiasticarum & simplicitatem est nobis decertādum: quam in ipsa fronte tanquā antesignanā & sui agminis uexilliferam obijcit Lutherus, ingerereq; molitur ecclesiæ dei, cōmonstrādūq; authoritate scripturæ ac sanctorū patrū testimonijs: ecclesiasticū statum certis gradibus inter se diuersis debere esse distinctū.

¶ Ad quod cōprobandū: sit hæc ordine prima ratio. **Celestis hierarchia, ordinatissima dispositione dirimit in diuersas angelicorū spirituū hierarchias & sacros principat⁹: hos quidē supremos, istos medios, illos uero postremos. Inter quos, decentissim⁹ iste seruatut ordo: ut supremi, diuinæ bonitatis munera, proxime nulloq; interstite à deo accepta, diffundant in medios quos supereminēt. & medij in postremos: ipsis subsidentes. quemadmodū præclare ostēdit beatus pater Dionysius: in libro de cælesti hierarchia. At ecclesia**

Dionysius
Arcopag

r ad